

له یادی شورشی ئۆكتۆبەردا

ئاسو شابان

asoshaban@hotmail.com

شورشی ئۆكتۆبەر وەرچەخانىكى مىژۇويى بۇو له بزووتنەوهى كريكارانى پووسياو جىهاندا ، بەلام كەم تا زۆر لەسەر خالىه بنهەتىيەكانى ئەم گۆرانكارىيە سەرنج و بۆچۈونى جىا جىايى له خۇ گرتۇو له نىيۇ خودى رابەرانو هەلسۇراوانى ئەم شورشەدا و چەندە وەك خودى شورشەكە مامەلەي لەگەلدا كراوهە بەرز نرخىندرارە و چەندە ئاماھە تايىبەتمەند كراوهە بۇ بهەردەوام بۇونو گەشەي ئەم شورشە لەسەرتاسەرى جىهاندا يان چەندە سنوردار كراوهەتەوه بۇ خەفە كىرىدىنى لەنېيۇ سنورى سەرمایەدارى دەولەتىدا ، ئەمروكە بارودۇخى جىهان وەرچەرخاندىكى بەرچاوى بەخۇوھ بىنیوھو بنهماكانى دروست بۇونو بەرەدەوامى شورش گەنگىكى مىژۇويى خستۇتە بەرەدم ئىمە ، كەمتر نىيە له دروست بۇونو سەرەتەلەنلىكى ئۆكتۆبەر بەلام بە شىيەھەكى ترو بە خۆرىكخىستىكى جىاوازى ترەھو كەلەگەل بزووتنەوهى سۆسيالىستەكانى ئەمروى جىهاندا بىتەوه بەلام بەھەمان بىروراى گەرمى شورشى ئۆكتۆبەر خۆرىكخىستەكانى ، كەواتە جىيگاي خۆيەتى كە گەنگى و شىكىدەنەوهى تايىبەتى خۆمان و ئاماھەكارى بۇ پەتكەدن و رېكخىستى سەرتاسەرى بزووتنەوهەمان لەسەرتاسەرى ھەموو جىهاندا دەستپېكەين و زياتر رېكخراوتى بکەين ، وانەكانى ئۆكتۆبەر بەتەنها بەس نىن كەخۇئاماھەكارى خۆمانى لەبەرامبەردا راپگەن ، بەلکو ھەممو ئەو بزووتنەوانە كە پېشتەر داوى ئۆكتۆبەر يېش سەريان ھەلداوه سەركەوتىن يان شىكتىيان خواردوھ بۇ ئىمە جىگەي باس و سەرنجى ووردى رەخنەگەرانەمانە ، ھەر وەك چۆن خودى شورشى ئۆكتۆبەر لېيى بىبەش نىيە ، بۇ ئىمە زۆر گەنگە ھۆشىيارانە بە بۆچۈنېكى سۆسيالىستانە شورشىگەرەنەوە لە ھەلەكانى مىژۇويى بزووتنەوهەمان بکۈلەنەوه خالىه لاوازەكان و شىكتەكانى بخەينه روو له پېتىاو پەتكەدنى بناغەيەك بۇ رېكخىستەكانى داھاتومان ، ھەر چۆن گەنگى تايىبەتى خۆيەيە له بەرامبەر بەرەدەوام بۇونى شورشى ئۆكتۆبەر وەخەفە كەدنى ، ھەلۋىستى خۆمان والا بکەين ، ياخود يەكالا كەردنەوهەو بەرچەستە كەدنى شورش لە خۇودى سنورى يەك وولاتدا يان بەزاندى سنورەكان و گواستنەوهى شورش وەك پېيوىستىكى مىژۇويى سەرەدم لە پېتىاو لە گۆرنانى دنیاى سەتمەو چەسەننەوه ، بۆيە پېيوىستىكى مىژۇويى گەنگە كە بە ووردى ئەم شورشە بخوينىنەوهە ڕەخنەو سەرنجەكانى خۆمانى لەسەر بەھەن ئەرچى ئەو بۇ ھەمۈمان ئاشكرايە كە تەنها وانەكانى شورشى ئۆكتۆبەر بەس نىن بۇ تىيگە يېشىنمان لە ھەلۋىستى شورش و بەرەدەوام بۇونى ، ئەوهشمان دەبىت زۆر راشكاوانە لەبەر چاوبىت كە ئەم شورشە سنورى نەبەزاند لە كاتىكدا سەرتاسەرى جىهان راچەنېنېكى مىژۇويى بۇ ئەم گۆرانكارىيە مىژۇويىيە بە خۇوھ بىنى ، جىي خۆيەتى لىرەدا سەرنجى سۆسيالىستە شورشىگەرەكان بۇ ئەم گۆرانكارى و شىكىدەوانە راپكىشىن ، ھەر لە پەيوەست بۇونيان بە گەنگى بەرەدەوام بۇونى شورش و سنوربەزاندى ئەم شورشەو ھەر لە جەخت كەدن لەسەر شىكىدەنەوهە يەكالا كەردنەوهە خالىه لاوازەكانى ، دەمانگەيەننەتە ئەو راستىيە كە شورشى سۆسيالىزم سنوربەند ناكىرىتەن ئۆنەتەنەوەيىيە ، كەواتە ئالىرەدا تەواو خۆمان لەبەرامبەر پرسىيارىكدا دەبىننەوه كە پېداويسىتىكى گەنگو مىژۇويىيە قىسى جىيمان لەسەر جىهانگىرى ئەم شورشە ھەبىت ، پېش ئەوهى ئەم باسە بىتە گۇزارشت ، با پرسىيارىك لەسەر پېداويسىتى بۇونى (شۇوراكان) بکەين ، ئەم پرسىارە خۆيە لەخۆيدا دەمانگىرىتەنەو بۇ سەرەدمى شورشى ئۆكتۆبەر پاش شورش ، گومان لەويىدا بەرۆكمان ناگىرىت كە شۇوراكان رەگو رېشەي بىنيدى ئەو شورشە بۇون ، جىددەست و خەبات و رېكخىستەكانى ئەوان بۇو كە ئەو شورشەي بەرەم ھىيىنا ، بەلام ئايى دواى شورش ئەوان توانىيان لەرەپايدەتى ئەو شورشەدا بىمېننەوهە بەرەدەوامى پېبدەن ؟ ئايى شۇوراكان خۆيان دەسەلاتى راستەقىنەي خودى شورشەكە نىن

و نهبوون ؟! ، بهلام ئىمە لەم ئەنجامەدا وانەيەكى باش فيربووين بۆ خۆمان و نەوهەكانى راپەرسەمان ، ئىمە لېرەدا دىيىنە سەر خالى بىنەرەتى و جەختمان لەسەر ئەم پىدداوىستە گرنگەيە كە بىنيدان و نەشۇنمای شۇوراكانە لە نىيۇ خودى رېكخستنەكانى كريكاران و شويىنەكانى كارو بزووتنەوە جەماوهريەكاندا ، سۆسىيالىستە ئىينتەرناسىيونالەكان بەبەردەوامى جەخت لەسەر ئەم خالانە دەكەنەوە كارى بۆ دەكەن و بە جىهانى كردىنەوە ئەم بزووتنەوەيە بەئەركىكى مىزۋوبي خۆيان و هەموو بزووتنەوەيەكى سۆسىيالىستى و جەماوهرى و رىزگارىخوازى جىهانى ترى دەزانىن ، بۆ ئەم مەبەستەش خۆرېكخستنېكى جىهانى بەخۆو گرتۇوھو راپەرايەتىيەكەي بە ئەركىكى مىزۋوبي و پىيوىستى سەرشانى خۆي دەزانىت و كارو ماندووبۇونى تەواوى بۆ تەرخان كردوھ ، لېرەدا جىي خۆيەتى كە ئەم گۆرانكارى و سەرتاسەرى بۇونە بکەينە ئەلتەرناتيفىك لە بەرامبەر ھەر بزووتنەوەيەكى ترى نەزۆكدا كەتونايى ئەوهى نىيە بىيىتە وەلامدەرەوەي راستەقىنە كىشە چىنايەتىيەكان و بەرگرى راستەخۆ لە ھەلۈيىستى شۇورايى بۇونى راپەرايەتىيە جەماوهريەكان ، كاتى ئەوهش ھاتووھ كە سۆسىيالىستەكان تەواو راشكاوانەو شىلگىرانەتر بىنە مەيدان و بزووتنەوە باوو نامۆكان بەسەردەم و كۆمەلگاو جىهان رەتكەنەوە بىنە مەيدان لەپىنەو ئەلتەناتيفىكى شۆرشكىرەنەدا ، ئىفلىج بۇون و نەزۆك بۇونى ھەندى بزووتنەوەي سۆسىيالىستى لەسۇورى ووللاتكىدا بەلگەي تەواوى ئەوهمان دەدەنى كە ئەم بزووتنەوانە تواناي راپەرايەتى كردىن جىهانى ئەم بزووتنەوەيەيان نىيە و ناتوانى ھەزمى كەن ، ھەر بۆيە لېرەدا دىيمە سەر ئەو بۆچۈونەي كەدەبىت بە شىوهەكى رېكخراوبۇونى كارى ھاوبەش لەسەر ئاستىكى جىهانى كىشە ئۆكتۆبەرەكەمان چارەسەركەين بە ھەموو ئەو كەمۇو كورىانەو كە دىتە پىشمان لە رۇوى رېكخستن و ئامدەبۇونەوە ، بەو ھىوابىيە سۆسىيالىستەكان تەواو لەسەر ئەو كۆكىن كە خۆيان ھاوارپىخراوو ھاوخەبات كەن لەگەل رېكخراوھ سۆسىيالىتەكانى ترى جىهانداو يادى ئۆكتۆبەر بکەينە خالى دەستىپىكى خەباتى ھاوبەش .